

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** (PROW 2014-2020) realizowane są instrumenty wsparcia ukierunkowane m.in. na pomoc dla rolników (gospodarstw) zajmujących się produkcją trzody chlewnej na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF), którzy zobowiążą się do zaprzestania produkcji trzody chlewnej. Wsparcie dotyczy, z jednej strony pomocy w realizacji inwestycji związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się ASF, a z drugiej pomocy, w ich restrukturyzacji w kierunku innym niż produkcja trzody lub rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej nie związanej z rolnictwem. Poniżej szerzej zaprezentowano instrumenty wsparcia w ramach których rolnicy mogą ubiegać się o pomoc, m.in. w zakresie zapobiegania ASF.

Rolnicy prowadzący produkcję świń na poziomie co najmniej 50 sztuk mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na inwestycje, które zabezpieczają gospodarstwo przed przeniesieniem do gospodarstwa wirusa ASF w ramach poddziałania 5.1. **„Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.**

Maksymalna kwota wsparcia dla beneficjenta wynosi 100 000 zł. Pomoc stanowi refundację do 80 % kosztów kwalifikowalnych operacji.

Pomoc może obejmować: wykonanie ogrodzenia chlewni wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi produkcji, w tym miejsca, w których składa się paszę, ściółkę oraz sprzęt do obsługi świń, utworzenie lub zmodernizowanie zadaszanej niecki dezynfekcyjnej, zakup urządzeń do dezynfekcji w szczególności takich jak brama, kurtyna lub tunel, wykonanie inwestycji umożliwiających utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach.

Nabór na ww. instrument ogłasza Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Właściciele mniejszych gospodarstw mogą skorzystać z instrumentu wsparcia **„Restrukturyzacja małych gospodarstw”** przeznaczonego na restrukturyzację gospodarstw w których prowadzona jest produkcja świń na obszarach wyznaczonych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. W związku z przyznaniem wsparcia, rolnicy decydują się na trwałą rezygnację z produkcji świń, tzn. zobowiążą się do niepodjęcia chowu i hodowli świń co najmniej do upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty premii.

Celem omawianego instrumentu wsparcia jest restrukturyzacja gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Pomoc w postaci premii w wysokości 60 tys. zł (wypłacanej w dwóch ratach) ma umożliwić przeprowadzenie zmian w gospodarstwie, polegających na zaprzestaniu chowu lub hodowli świń i rozwój produkcji innego rodzaju, w wyniku których nastąpi poprawa konkurencyjności tego gospodarstwa i zwiększenie jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej.

Wsparcie może otrzymać rolnik będący osobą fizyczną, prowadzący działalność rolniczą. Premia może być przyznana danej osobie i na dane gospodarstwo tylko raz w okresie realizacji PROW 2014-2020, chyba że pomoc została przyznana, lecz nie została wypłacona z powodu np. rezygnacji beneficjenta. W przypadku małżonków premię może otrzymać tylko jedno z nich, niezależnie od tego czy prowadzą wspólne czy odrębne gospodarstwo. Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:

- prowadzi na terytorium RP działalność rolniczą w celach zarobkowych;
- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego w rozumieniu kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- posiada gospodarstwo rolne o standardowej rocznej produkcji mniejszej niż 13 tys. euro. W przypadku operacji realizowanych w ramach obszaru A, do określenia standardowej rocznej produkcji, nie uwzględnia się produkcji trzody chlewnej;
- przedłoży biznesplan dotyczący restrukturyzacji gospodarstwa.

W wyniku realizacji biznesplanu powinien nastąpić wzrost standardowej rocznej produkcji gospodarstwa do poziomu co najmniej 10 tys. euro. W każdym przypadku wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa musi wynieść co najmniej 20% wartości wyjściowej.

Rolnicy, którzy planują zaprzestać działalności rolniczej lub zróżnicować dochody swoich gospodarstw mogą ubiegać się o pomoc w ramach poddziałania **„Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”**.

Celem instrumentu jest ułatwianie różnicowania działalności, zakładanie i rozwój małych przedsiębiorstw, a także tworzenie miejsc pracy poprzez wsparcie operacji polegających na rozpoczynaniu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich przez rolników, małżonków rolników oraz ich domowników.

W budżecie instrumentu wsparcia „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” PROW 2014-2020 wyodrębniono kwotę ponad 65 mln euro na operacje związane z rozpoczynaniem pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem ASF, w których są położone gospodarstwa, które prowadzą chów lub hodowlę świń (w ramach tzw. obszaru A).

Podstawowym warunkiem uzyskania wsparcia, jest zobowiązanie do niepodjęcia chowu i hodowli świń w gospodarstwie co najmniej do upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty premii.

Wsparcie dla beneficjenta wynosi 150 000 zł (w przypadku utworzenia co najmniej 1 miejsca pracy w tym samozatrudnienia) i dodatkowo odpowiednio o 50 000 zł za utworzenie każdego dodatkowego miejsca pracy (maksymalnie do 250 000 zł.). Zatrudnienie powinno nastąpić w okresie od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy do dnia złożenia wniosku o wypłatę drugiej raty pomocy, a utrzymanie osiągniętego przyrostu miejsc pracy powinno nastąpić w okresie co najmniej 2 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy,

Ponadto w ramach poddziałania 5.2 **„Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof”** objętego PROW 2014 -2020 istnieje możliwość realizacji inwestycji polegających na odtworzeniu potencjału produkcji rolnej, zniszczonego w związku z wystąpieniem ASF u świń utrzymywanych w gospodarstwie lub w związku z nakazem likwidacji zwierząt w gospodarstwie z obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego.

Pomoc przyznawana jest rolnikom, którzy ponieśli szkody w gospodarstwie, spowodowane przez m.in. nakazanie zabicia świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania ASF.

Wsparcie obejmuje rolników, producentów trzody chlewnej, którzy stracili świnię w roku składania wniosku o przyznanie pomocy, lub w co najmniej jednym z dwóch lat

poprzedzających rok składania wniosku o przyznanie pomocy i rezygnują z prowadzenia chowu lub hodowli świń i nie będą jej prowadzić do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy, którym powiatowy lekarz weterynarii nakazał, w drodze decyzji, zabicie świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania ASF, a w dniu wydania tej decyzji świnię, których dotyczyła ta decyzja, stanowiły co najmniej 30% świń będących w posiadaniu rolnika.

Pomoc przyznaje się w formie refundacji do 80% kosztów kwalifikowalnych, które mogą być ponoszone od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Wysokość pomocy w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie 300 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.